

okolje e prostor

uvodnik

Politika podnebnih sprememb in Slovenija

Spoznanje, da so za naraščanje povprečne globalne temperature in s tem za podnebne spremembe pretežno krive človekove dejavnosti, katerih posledica je emisija toplogrednih plinov, je pripeljalo do sprejetja okvirne konvencije ZN o spremembah podnebnja in njej pripadajočega Kjotskega protokola. Decembra letos bo pomembna prelomnica - prvo zasedanje v okviru kjotskega protokola, ki je začel veljati 16. februarja letos; potekalo bo skupaj z 11. zasedanjem v okviru konvencije, in sicer v Montrealu.

Že več let se daje velik poudarek prilagajanju na podnebne spremembe. Sprva je bilo vse usmerjeno v zmanjševanje emisije toplogrednih plinov in s tem podnebnih sprememb oz. njihovih neugodnih učinkov, nato pa v samo prilagajanje. Pred kratkim je bilo doseženo soglasje, da je nujno oboje, saj s samim prilagajanjem problemov ne bomo rešili, ampak jih bomo samo blažili oz. odlagali v prihodnost, z zmanjševanjem emisije pa se ne bomo izognili škodi, ki jo bodo povzročile že začete podnebne spremembe.

Ena najpomembnejših tem bo začetek pogajanj o tem, kaj bo treba storiti po letu 2012, ko se bo končalo prvo ciljno obdobje Kjotskega protokola. Pri tem EU predlaga, naj bi globalno emisijo toplogrednih plinov postopoma toliko zmanjšali, da povprečna temperatura ne bi zrasla več kot za 2 °C in bi se tako izognili večjim katastrofam. Za doseg tega cilja bodo morale emisijo zmanjšati razvite države in države v razvoju, slednje pa od razvitih držav upravičeno zahtevajo, da morajo najprej same nekaj narediti za to, šele nato lahko podobno zahtevajo od njih.

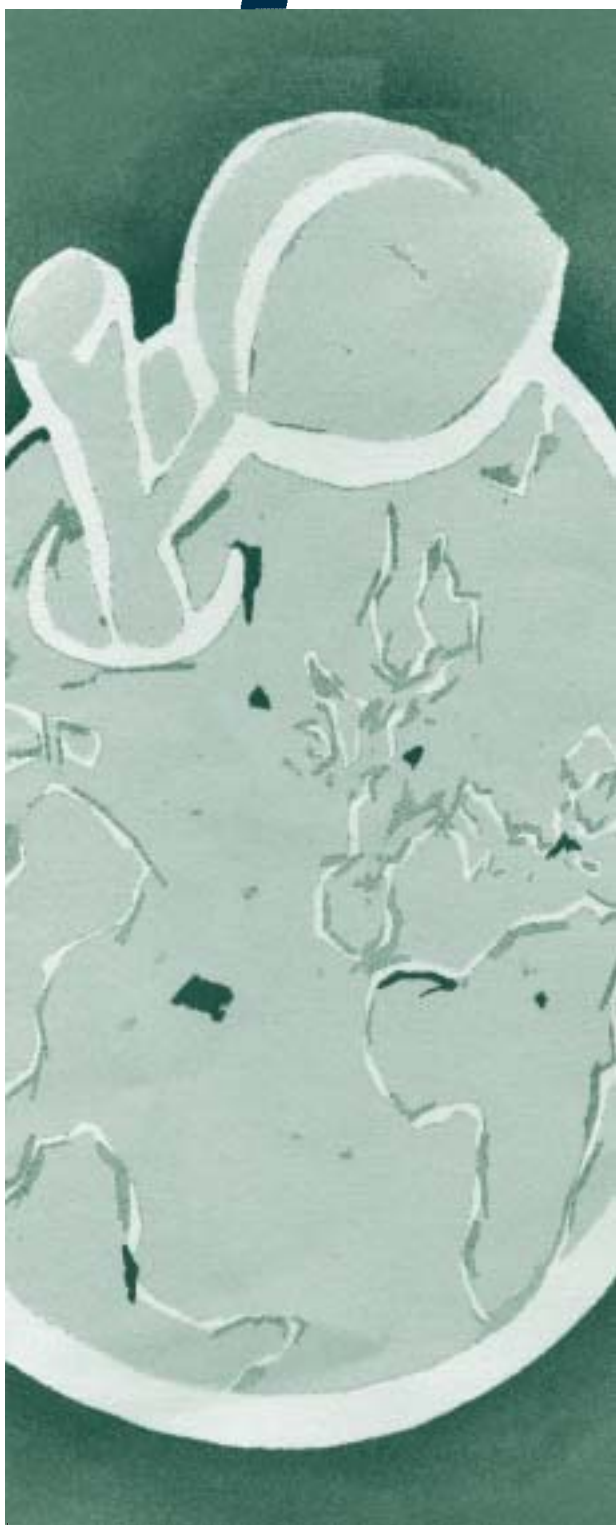
Obravnavana bodo tudi državna poročila držav pogodbenic konvencije. Države aneksa I, med katerimi je tudi Slovenija, morajo izdelati svoje 4. poročilo do konca letošnjega leta. Izdelava slovenskega poročila poteka že nekaj mesecev in pričakujemo, da bo dokončano v omenjenem roku. Poročali bomo o doseženem zmanjšanju emisije v letu 2003 glede na leto 2002 za 1,3 %, kar je obenem tudi zmanjšanje za 1,9 % v primerjavi z izhodiščnim letom 1986, o začetku trgovanja z emisijo v okviru EU, o načrtovanih ukrepih za nadaljnje zmanjšanje emisije itd.

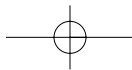
Slovenija se je obvezala, da bo prispevala sorazmerni delež k reševanju problematike podnebnih sprememb. Naša obveznost zmanjšanja emisije v obdobju 2008-2012 za 8 % glede na leto 1986 je zahtevna. Delo nam bodo nekoliko olajšali dovoljeni ponori ogljikovega dioksida, ki jih v pretežni meri predstavljajo gozdovi. Naporov in stroškov za doseg tega cilja pa ne smemo jemati samo kot breme, ampak tudi kot priložnost za hitrejšo uvajanje novih tehnologij in racionalnejšo rabo energije, kar bo izboljšalo konkurenčnost našega gospodarstva.

Poleg tega se zavedamo tudi realnosti groženj podnebnih sprememb za Slovenijo. Da bi nam povzročile čim manj problemov oz. škode, se moramo nanje pripraviti. V začetku prihodnjega leta bomo začeli izdelavo obsežne študije, sestavljene iz treh delov: ocena ranljivosti posameznih slovenskih področij na podnebne spremembe, potrebe oz. možnosti za prilagoditev na predvidene podnebne spremembe ter predlogi ukrepov za čim boljše in cenovno učinkovito prilagajanje. Načrtujemo, da bo izdelava študije trajala dve leti, njen nosilec pa bo Agencija RS za okolje.

Janez Podobnik
minister za okolje in prostor

J. Podobnik

vlada

Sprejeta uredba o lokacijskem načrtu za plaz Strug nad vasjo Koseč v občini Kobarid

Vlada RS je 6. oktobra sprejela stališča do pripomb in predlogov, nastalih ob javni razgrnitvi in obravnavi osnutka lokacijskega načrta za vplivno območje plazu Strug nad vasjo Koseč v občini Kobarid, in uredbo o lokacijskem načrtu za vplivno območje plazu. Sprejeta uredba daje podlago za pripravo projektne in tehnične dokumentacije, na osnovi česar se izda gradbeno dovoljenje in izvede parcelacija zemljišč. V lokacijskem načrtu kot izvedbenem prostorskem aktu za državno prostorsko ureditev so določene podrobne rešitve glede vodnega, prometnega in komunalnega ter okoljevarstvenega urejanja prostora, pa tudi urbanističnega, arhitekturnega in krajinskega oblikovanja.

Barbara Radovan, Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 21, Ljubljana, tel.: 01 478 7031

Vlada določila koncesionarje za rabo vode za proizvodnjo električne energije

Vlada RS je 13. oktobra na podlagi uredbe o koncesiji za rabo vode za proizvodno električne energije v hidroelektrarnah do 10 MW moči, za katero je bilo pridobljeno pravnomočno uporabno dovoljenje, izdala 91 odločb o določitvi koncesionarja za rabo vode za proizvodnjo električne energije.

Na podlagi omenjene uredbe se pravnim in fizičnim osebam, ki za uporabo obstoječih hidroelektrarn do 10 MW moči potrebujejo koncesijo in so vložile vlogo za dodelitev koncesije, ki vsebuje način rabe vodnega dobra in pravnomočno uporabno dovoljenje za objekt in napravo (hidroelektrarno), koncesija podeli, če je tako predpisano.

Koncesije je vlada podelila za rabo obstoječih hidroelektrarn brez javnega razpisa na delih vodnih teles površinskih voda, določenih v prilogi uredbe. Koncesije so se podelile za dobo 30 let.

Mag. Radovan Tavzes, Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 48, Ljubljana, tel.: 01 478 7310

Vlada 13. oktobra sprejela resolucijo o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom

Resolucija, ki jo je vlada poslala v obravnavo v Državni zbor RS, je samostojni

podprogram nacionalnega programa varstva okolja, strokovne podlage za pripravo resolucije pa je pripravila Agencija RS za radioaktivne odpadke.

Ministrstvo je na podlagi stanja na področju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva v Sloveniji ob upoštevanju mednarodne prakse na tem področju ter v skladu z domačimi predpisi, zlasti glede varstva pred ionizirajočimi sevanji, izdelalo ta program za obdobje do leta 2013. Izdelan je predlog tehničnih ukrepov, določeni so roki za pravočasno izpolnjevanje pogojev za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom, podana pa je tudi ocena potrebnih finančnih sredstev za njegovo uresničitev.

Na podlagi nacionalnega programa bo agencija za radioaktivne odpadke pripravila operativne programe ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, ki jih bo vlada potrjevala vsaka štiri leta.

Osrednje točke dolgoročnega nacionalnega programa so: ravnanje z nizko- in sredneradioaktivnimi odpadki iz Nuklearne elektrarne Krško (NEK), razgradnja NEK ter odlaganje izrabljenega goriva iz NEK. Vse drugo ravnanje z radioaktivnimi odpadki se časovno in tehnološko prilagaja temu programu.

Dr. Andrej Stritar, Uprava RS za jedrsko varnost, Zemljemerska ul. 14, Ljubljana, tel.: 01 472 1122

Vlada 13. oktobra povečala namensko premoženje Stanovanjskega sklada RS

To je storila z neodplačnim prenosom zemljišč v katastrski občini Trnovsko predmestje v lasti države v last in posest Stanovanjskega sklada RS. Gre za zemljišča skupne površine 2902 m² v ocenjeni vrednosti 107,7 milijona tolarjev, ki so primerna za gradnjo in so predvidena za prodajo na zunanem trgu. S prenosom lastništva bo sklad omenjena zemljišča lahko aktiviral za stanovanjsko gradnjo oz. v skladu s strateškimi usmeritvami aktivne zemljiške politike nacionalnega stanovanjskega programa in sprejetim programom dela sklada. Na parcelah bo mogoče zgraditi približno 2400 m² stanovanjske površine oziroma približno 38-40 stanovanj ter 56 garažnih in 10 parkirnih mest.

Neodplačni prenos nepremičnin na sklad je bil predlagan zaradi opustitve

namembnosti, saj mora ustanovitelj - država - v sklopu izvajanja aktivne zemljiške politike in širše stanovanjske politike skladu namenjati del finančnih sredstev in stvarnega premoženja za izvajanje predvidenih ukrepov. Za izvajanje aktivne stanovanjske politike je namreč prav pomanjkanje zazidljivih zemljišč tisto ozko grlo, ki povzroča zastoj stanovanjske gradnje na državni in lokalni ravni, zaradi česar ponudba stanovanj javnega sklada in skladov lokalnih skupnosti zlasti v najbolj urbaniziranih centrih ne dohiteva povpraševanja. Sklad se v funkciji izvajanja ukrepov stanovanjske in zemljiške politike države z udeležbo v soinvestiranju in partnerstvu lahko približa tudi lokalnim skupnostim, da skupno zagotovijo zadostno količino zemljišč, usposobljenih in primernih za stanovanjsko gradnjo. Omenjeno povečanje namenskega premoženja sklada s prenosom državnih nepremičnin bo spodbuda gradbenemu sektorju, rast v tej panogi pa se bo multiplikativno pokazala v vsem gospodarstvu. Nekoliko se lahko zaradi tega poveča BDP, prav tako stopnja zaposlenosti in davčni prilivi.

Mag. Marko Starman, Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 48, Ljubljana, tel.: 01 478 7350

Vlada za direktorja Javnega zavoda Kozjanski park imenovala Iva Trošta

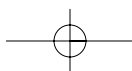
Novi direktor bo funkcijo nastopil s 1. januarjem prihodnje leto za mandatno dobo štirih let. Do konca letošnjega leta pa bo funkcijo vršilca dolžnosti direktorja opravljal Marjan Drogenik.

Ministrstvo je v Uradnem listu RS junija letos razpisalo prosto delovno mesto direktorja. V roku, določenem v razpisu, je prispelo osem vlog, od katerih je bila ena nepopolna. Razpisna komisija je vse formalno popolne vloge pregledala in s kandidati opravila ustne razgovore. Izbranega kandidata za direktorja zavoda je s pozitivnim mnenjem potrdil tudi svet zavoda.

Mladen Berginc, Ministrstvo za okolje in prostor, Einspielerjeva ul. 6, Ljubljana, tel.: 01 309 4550

Vlada 27. oktobra izbrala najustreznejšo varianto trase prenosnega plinovoda R25D

Vlada se je seznanila z variantnimi rešitvami poteka trase prenosnega

(nadaljevanje z 2 strani)

plinovoda R25D na odseku od odcepa na magistralnem plinovodu M2 pri Šentrupertu do Termoelektrarne Šoštanj. Kot najustreznejšo je izbrala variantno rešitev, ki je kombinacija več obravnavanih variančnih rešitev po posameznih odsekih.

Geoplin plinovodi, d. o. o., je kot izvajalec gospodarske javne službe prenosa zemeljskega plina dolžan pravočasno ustvariti razmere za povečan odjem oz. novo točko odjema v slovenskem omrežju zemeljskega plina. Zaradi razvoja proizvodnje električne energije v Termoelektrarni Šoštanj bo v naslednjih treh letih potreba po večjih količinah zemeljskega plina v Šoštanju. Na novem plinovodu bo predviden tudi priključek za tovarno Gorenje -Notranja oprema, dimenzioniran pa bo tako, da bo mogoče po njem oskrbovati tudi široko potrošnjo v občinah Braslovče, Šmartno ob Paki, Mozirju in Nazarjah.

V postopku priprave državnega lokacijskega načrta za prenosni plinovod je bilo preučevanih 15 odsekov, od tega 9 variančno. Kot najustreznejša se je pokazala varianta po odsekih A1-B-C1-D-E1-F2-G-H2-I-J1-K-L2-M1-N-O1.

Variante plinovoda so bile med seboj primerjane s funkcionalnega, varstvenega in ekonomskega vidika ter vidika sprejemljivosti v lokalnem okolju.

Barbara Radovan, Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 21, Ljubljana, tel.: 01 478 7031

Vlada 27. oktobra sprejela predhodni delni program odprave posledic škode zaradi letošnjih poplav in neurij s točo

Poplave in neurja so Slovenijo prizadele julija in avgusta letos. Vlada je za izvedbo programa zagotovila 499,5 milijona tolarjev proračunske rezerve. Predhodni delni program temelji na predhodni oceni škode, poročilih, ki so jih pripravile prizadete občine, opravljenih terenskih ogledih in pregledu prejete dokumentacije, ki so jo posredovale občine.

Sredstva, ki jih je zagotovila vlada, so namenjena za plačilo že izvedenih del in za izvedbo nujnih del v letošnjem letu, s katerimi se zagotavlja oskrba z vodo, delovanje kanalizacije, dostopi do objektov in preprečitev nadaljnjega plazenja tal ob stanovanjskih objektih.

Sonja Beseničar Ahčan, Ministrstvo za okolje in prostor, Einspielerjeva ul. 6, Ljubljana, tel.: 01 309 4542

Sistem evidence trga nepremičnin - primer dobre prakse v javni upravi

Sistem evidence trga nepremičnin povezuje več funkcij in nalog organov javne uprave. Sistem omogoča nepremičninskim družbam vzpostavitev in vodenje lastne evidence o posredovanju v prometu z nepremičninami. Omogoča neposredni vnos podatkov v skupno bazo ali posredovanje podatkov po standardnem izmenjevalnem protokolu. Ob vnosu se lahko avtomatsko prevzamejo vsi podatki v dveh temeljnih nepremičninskih evidencah (zemljiški kataster in kataster stavb) in v registru prostorskih enot. Predvideno je preoblikovanje skupne baze podatkov o sklenjenih poslih v evidenco trga nepremičnin skladno z določili zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin.

Največji del sistema je poenoten in uporaben za več namenov. Rešitev je izvirna v več pogledih - zaradi povezave funkcij več državnih organov, sodelovanja zasebnega in javnega sektorja ter uporabe že vzpostavljene infrastrukture distribucijskega sistema, ki pomenijo poenostavitve v poslovanju in zmanjševanje stroškov. Sistem evidence trga nepremičnin bo predstavljen na konferenci *Dobre prakse v slovenski javni upravi 2005*, ki bo 23. novembra 2005 v Ljubljani. Geodetska uprava Republike Slovenije bo skupaj z Ministrstvom RS za finance in Ministrstvom RS za okolje in prostor prejela priznanje ministra, pristojnega za upravo.

Martin Smodiš, Geodetska uprava RS, Zemljemerska ulica 12, Ljubljana, tel.: 01 478 4810

Mednarodna konferenca Nuclear Inter Jura 2005

V Portorožu je od 9. do 13. oktobra potekala mednarodna konferenca Nuclear Inter Jura 2005, ki jo bienalno organizira International Nuclear Law Association - INLA.

INLA je mednarodno združenje pravnih in drugih strokovnjakov za miroljubno uporabo jedrske energije, katerega osnovni namen je podpirati in povečevati znanje in razvoj pravne stroke in raziskav na tem področju. V INLA je včlanjenih približno 480 strokovnjakov iz 43 držav sveta. Na zasedanju upravnega odbora združenja v letu 2003 je bil prof. dr. Peter Grilc (Pravna fakulteta v Ljubljani) izvoljen za predsednika upravnega odbora, kandidatura Slovenije za organizacijo konference INLA v letu 2005 pa je bila soglasno sprejeta. Portoroško konferenco smo organizacijsko

zaupali Izobraževalnemu centru za jedrsko tehnologijo Milan Čopič na Institutu Jožef Stefan, organizacijskemu odboru je predsedoval vodja centra prof. dr. Igor Jenčič, programskemu pa prof. dr. Peter Grilc.

Program letošnje konference je bil v dobršni meri določen z uveljavljeno prakso programov prejšnjih konferenc. Glede na državno zastopanost udeležencev in referentov pa je šlo po vsej verjetnosti za doslej največji mednarodni dogodek na področju pravne stroke.

Ob otvoritvi konference so udeležence s kratkimi priložnostnimi nagovori pozdravili poleg predsednika INLA tudi državni sekretar na Ministrstvu RS za okolje in prostor mag. Marko Starman, generalni direktor Direktorata za energijo na Ministrstvu RS za gospodarstvo mag. Djordje Žebeljan in direktor Uprave RS za jedrsko varnost dr. Andrej Stritar. Vabljeni referat na temo pravnih vidikov miroljubne uporabe jedrske energije in zagotavljanja jedrske varnosti pa je podal vodja pravne službe IAEA Johan Rautenbach.

Šest sekcij je s preko 40 referati zagotavljalo odličen vpogled v aktualne probleme na področjih, ki jih obravnava INLA. Ker bi podrobna predstavitev referatov preseгла namen tega prispevka, naj navedem spletno stran <http://www.icjt.org/INLA2005/index.htm>, s katere lahko zainteresirani bralec povzame vsebino obravnavanih prispevkov.

Mednarodna konferenca v Portorožu je brez dvoma upravičila odločitev upravnega odbora INLA, ki je pred dvema letoma zaupal organizacijo Sloveniji. Poleg zahvale sponzorjem gre posebno priznanje za opravljeno delo predvsem predsednikoma programskega in organizacijskega odbora konference. Brez njunega požrtvovalnega dela bi konferenca med udeleženci ne bila tako dobro sprejeta.

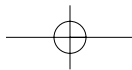
Aleš Škraban, Uprava RS za jedrsko varnost, Železna cesta 16, Ljubljana, tel.: 01 472 1128

Delavnica o uresničevanju predpisov EU na področju trgovine z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami

Od 25. do 27. oktobra je v angleškem Cheshamu potekala delavnica o uresničevanju predpisov EU na področju trgovine z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami.

(nadaljevanje na 8 strani)

28. november-9. december Montreal:

11. zasedanje konference pogodbenic okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (COP 11) in 1. zasedanje konference pogodbenic kjotskega protokola (COP/MOP 1). Slovensko delegacijo bo vodil minister Janez Podobnik.
Andrej Kranjc, Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 48, Ljubljana, tel.: 01 478 7434

(nadaljevanje z 7 strani)

EU pomeni enega največjih svetovnih trgov z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami ter njihovimi deli in izdelki iz njih. V obdobju 1996-2002 je EU uvozila 6 milijonov živih ptic, 1,6 milijona živih plazilcev ter več kot 10 milijonov njihovih kož, 21 milijonov orhidej ter skoraj 600 ton kaspijskega kaviarja. Večina te trgovine poteka pod strogim režimom konvencije Cites in zakonodaje EU, vendar dobršen del trgovine poteka nezakonito. Z razširitvijo EU je opazno tudi naraščanje organiziranega kriminala na tem področju.

Osnovni namen delavnice je bil izboljšati sodelovanje in izmenjavo informacij med organi nadzora in upravnimi organi držav članic. Po uvodni predstavitvi predstavnikov evropske komisije, Interpola, Svetovne carinske organizacije in sekretariata konvencije Cites so udeleženci delavnice razpravljali o novih nalogah, ki jih je prinesla širitev EU in s tem povečanje skupnega evropskega trga in števila držav, ki opravljajo nadzor. Sprva so bili opredeljeni problemi, nato pa so udeleženci v delovnih skupinah iskali ustrezne rešitve. Ugotavljali so, kaj preprečuje učinkovito uresničevanje zakonodaje in sodelovanje med organi v državah članicah, kako izboljšati učinkovitost delovne skupine za uveljavljanje zakonodaje (*enforcement group*) in sodelovanje pri uporabi obstoječih virov (npr. podatkovnih zbirk Interpol in WCO, posebnih preiskovalnih metod ipd.).

Končni rezultat srečanja je bil usklajen dokument, ki vsebuje tudi predlog akcijskega načrta s podrobno opredelitvijo nalog, naslovljenih na evropsko komisijo in njeno delovno skupino ter pristojne organe držav članic v obdobju 2005-2010. Dokument bo predsedujoča Velika Britanija posredovala svetu EU. Slovenijo so na delavnici zastopali predstavniki Carinske uprave RS, Uprave kriminalistične policije RS, Inšpektorata

RS za okolje in prostor ter Ministrstva RS za okolje in prostor.

Robert Bolješič, Ministrstvo za okolje in prostor, Einspielerjeva 6, Ljubljana, tel.: 01 309 4565

PUBLIKACIJE

Okoljska zbirka Flupi

Ministrstvo RS za okolje in prostor je izdalo okoljsko zbirko Flupi, ki je namenjena otrokom, starim od 3 do 10 let. Gradivo daje veliko možnosti za samostojno delo otrok in učencev v manjših skupinah. Zbirko Flupi je mogoče uporabljati kot dodatni didaktični pripomoček pri pouku okoljske vzgoje v vrtcih in osnovnih šolah, pa tudi doma kot dinamično vzgojno okoljsko pripoved na temo vode in zraka. Več o zbirki lahko izveste na spletu: <http://www.sigov.si/mop/publikacije/drugo/flupi/main.htm>.

Zbirko lahko naročite na Ministrstvu RS za okolje in prostor, Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana (Andrej Vuga, andrej.vuga@gov.si, tel.: 01 478 7330, faks: 01 478 7415).

Bilten eNatura

Elektronski bilten eNatura prinaša kratke novice s področja Nature 2000. Obvešča o dogodkih, razpisih, projektih (Life, Phare, komunikacijski projekti) v Sloveniji ter novostih iz EU. Napoveduje dogodke in obvešča o novih publikacijah in spletnih straneh. Bilten obsega 2-3 strani, je brez priponek, izhaja enkrat do dvakrat mesečno. Doslej izdane številke (44) so na spletni strani www.natura2000.gov.si, v rubriki Publikacije.

Če ga želite prejemanj, pišite urednici na e-naslov: breda.ogorelec@gov.si.

Izdaja: **Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije Dunajska c.48 1000 Ljubljana tel.:(01) 478 7335 faks: (01) 478 7415**

Uredništvo: **Embea d.o.o.**
Odgovorna urednica: **Milena Janežič**
milena.janezic@gov.si

Naklada: **1830**
Priprava in tisk: **Medium d.o.o.**
Tiskano na: **stoodstotno recikliranem papirju**

Naslovi za elektronsko pošto na MOP:
ime.priimek@gov.si

Obiščite domačo stran MOP:
<http://www.sigov.si/mop/>

vsebina

uvodnik 1

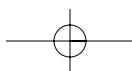
vlada

Sprejeta uredba o lokacijskem načrtu za plaz Strug nad vasjo Koseč v občini Kobarid 2
Vlada določila koncesionarje za rabo vode za proizvodnjo električne energije 2
Vlada 13. oktobra sprejela resolucijo o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom 2
Vlada 13. oktobra povečala namensko premoženje Stanovanjskega sklada RS 2
Vlada za direktorja Javnega zavoda Kozjanski park imenovala Iva Trošta 2
Vlada 27. oktobra izbrala najustreznejšo varianto trase prenosnega plinovoda R25D 2
Vlada 27. oktobra sprejela predhodni delni program odprave posledic škode zaradi letošnjih poplav in neurij s točo 7

aktualno

Sistem evidence trga nepremičnin - primer dobre prakse v javni upravi 7
Mednarodna konferenca *Nuclear Inter Jura 2005* 7
Delavnica o uresničevanju predpisov EU na področju trgovine z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami 7
PUBLIKACIJE 8
Okoljska zbirka Flupi 8
Bilten eNatura 8

Javna tribuna 3-6

Javna tribuna

uvodnik

Gre za sobivanje in dejavnost tudi tistih, ki niso tako večji govorjenja ali pisanja, ki ne znajo v kratkem času povedati bistva, niso "kratkočasni", so "dolgočasni". Kje in kako se lahko pojavlja ta "neveščča", "nespretna" civilna družba? Gre tudi za sobivanje različnih "načinov", ne samo različnih "vsebin". Načini komunikacije potrebujejo razvoj, preizkus, napredek v smeri kohabitacije, sobivanja različnosti.

Na javni tribuni o Savi v Državnem svetu RS je bilo večkrat prav dolgočasno, ker so si nekateri, očitno neveščči povedati osnovno misel v dveh stavkih, vzeli veliko časa. In zakaj ne? V kakšni kontaktni TV-oddaji, pri kateri je vse podrejeno le času, ko bi morali govoriti čim hitreje in spretnije ter všečno, ne bi imeli te možnosti. A njihove misli in predlogi so lahko vseeno zelo koristni. Kot prispevek št. 7 podajamo ugotovitve s te dvodelne javne tribune, posebej še odgovor državnega sekretarja Marka Starmana in posamezne misli udeležencev drugega dela javne tribune.

Prispevek št. 8 je pismo društva Deska iz Lesc, ki preprosto, toplo in dobronamerno opozarja naše ministrstvo, kaj je po mnenju društva treba storiti.

Na zadnji strani te Javne tribune sta dva komentarja o njej. Oba sta živo nasprotje pisma iz Lesc; napisana sta na "drugačen" način. Ker pa vsi skupaj živimo v enem in edinem prostoru, se moramo bolj od česar koli naučiti sobivanja. Sobivanja različnosti. Tudi različnih načinov komunikacije.

Uredništvo Javne tribune Okolje & Prostor

Ugotovitve z javne tribune o Savi

V prejšnji Javni tribuni našega biltena smo obljubili še nekatere misli udeležencev drugega dela civilne tribune v Državnem svetu RS z naslovom *Vloga in pomen reke Save v slovenskem prostoru*. Ocenili smo, da bo za bralce zanimivejše, če podamo ugotovitve, kajti od večine razpravljavcev v državnem svetu je bilo k odgovoru pozvano ministrstvo za okolje in prostor.

Kot zaključek obeh delov civilne tribune lahko navedemo tudi sklepne besede profesorja Franceta Vodopivca:

"Hvaležni smo za vse, kar ste povedali na tem posvetu, in upam, da bo politika, ko bo odločala o tem, kaj se gradi in kaj je na srednji Savi, to upoštevala. Denimo to, kar smo slišali od gospe Polževe, da imamo zakon, ki določa, da morajo biti ribje steze na pregradah, pa jih ni. V pravni državi bi prišel inšpektor in bi rekel: "Gospodje, z današnjim dnevom ustavite delo, ker nimate ribje steze." Potem pa bi napisal prijavo proti investitorju, proti projektantu in proti revizorju projekta, ker niso naredili projekta skladno z zakonom. Se pravi, da Slovenija ni pravna država. Silno sem hvaležen za to, kar je gospa Polževa povedala, in če gre samo to v javnost, je ta posvet upravičen in je namen, ki smo ga imeli gospod Porenta, gospod Marušič in gospod Gubina, ko smo dejali, da moramo razpravljati o reki Savi, uresničen."

Besedam profesorja Vodopivca lahko kot vsebinski sklep dodamo tudi misel profesorja Mitje Brillyja ob koncu razprave:

"Ugotavljamo, da se pojavljajo težave pri gradnji hidroelektrarn, bodisi na spodnji ali zgornji Savi, zaradi pomanjkanja znanja. Pobudo smo sprožili predvsem zato, da se začne pripravljati dokumentacija, ne samo tehnična, ampak tudi taka, ki bi zajela sociološke, ekonomske in druge vidike, kar je mogoče manjkalo za zgornjo Savo. Zelo pomembno je vprašanje t. i. mrtvih zakonov, zakonov, ki so sprejeti, pa se ne uveljavljajo. Dejstvo je, da smo na neki način dežela črnih gradenj, kar pomeni, da se zakonodaja na terenu ne spoštuje. Čeprav imamo npr. zakon o vodah, pa se členi, ki se nanašajo na sprejemanje odločitev in podobno, sploh ne spoštujejo. Dal bi pobudo, da ta zbor pregleda našo celotno zakonodajo in začne razpravo o tem, kaj od nje se spoštuje, kaj in zakaj ne ter kaj na tem področju sploh narediti."

Ugotovitve, ki sta jih navedla Vodopivec in Brilly, lahko še enkrat ponovimo v skrajšani obliki:

1. nekateri zakoni, npr. zakon, ki se nanaša na ribje steze, se ne upoštevajo;
2. dokumentacije o gradnji na srednji Savi ni, ne samo tehnične, ampak tudi take, ki bi zajela vse druge vidike;
3. nujna sta analiza upoštevanja celotne zakonodaje in najdenje ustreznih rešitev.

ODGOVOR DRŽAVNEGA SEKRETARJA

Državni sekretar Marko Starman, ki se je edini od odgovornih udeležil drugega dela civilne tribune o Savi, je dejal:

"Če začnemo z vsebino javne tribune in načinom argumentacije, smo kot Ministrstvo RS za okolje in prostor zelo naklonjeni sodelovanju z vsemi oblikami iniciativ in skupin, ki se ukvarjajo z vprašanji glede našega delovnega področja. Ministrstvo se nenehno ukvarja s temi vprašanji, zato je Javna tribuna kot priloga našega mesečnega biltena možnost izmenjave izkušenj in konceptov ter tudi vplivanja na sprejemanje odločitev, ko gre za delo ministrstva in posredno tudi vlade."

Povedati moram, da zakon o spodnji Savi že imamo in tudi izkušnje, kako se urejajo investicije s pomočjo zakonske ureditve na tem področju, vsakodnevno pa se ubadamo še z drugimi nalogami. Kot sem razbral iz magnetograma, je npr. dr. Miha Janc opozoril na vprašanje v zvezi z ribjimi stezami pri elektrarnah. Običajno se zgodi, da pri tako velikih investicijah in tako velikih posegih v prostor prihaja do zanemarjanja enega dela na račun drugega.

Usklajevanje rešitev je zato večkrat na vrsti šele v končni fazi. Osnovno načelo, ki izhaja tudi iz arhuških načel, je, da se zainteresirana in druga javnost vključi v proces čim bolj zgodaj, zato absolutno podpiramo tak način delovanja. Nekateri projekti s savskim vred tvorijo kompleksno celoto tako glede protipoplavne varnosti kot drugih vodnih vprašanj, zato je temeljna metoda, za katero si kot koordinator za izgradnjo spodnjiesavske verige prizadevam, da bi vse elemente združili v skupno rešitev. Glede energetskega izkoriščanja srednje Save pa smo že razpravljali tudi z ministrstvom za gospodarstvo na zadnjem sestanku in ugotovili, da bi lahko bila ta tema predmet posebnega zakonskega predpisa. V vsakem primeru pa je potrebna normativna in konceptualno dosledna ureditev celotne Save.

Naš prostor se spreminja tudi zaradi vključitve v EU, kjer kljub liberalizaciji države članice ščitijo svoje temeljne razvojne in tudi energetske interese. Kot enakopravna članica v tej skupnosti moramo tudi mi oblikovati svoj razvojni in zaščitni koncept. Menimo, da sta ta tribuna in ta tema ob pravem času, saj je treba nekatere rešitve sprejeti do konca letošnjega leta. Večji izbor argumentov in idej bo pripomogel k pravim, premišljenim odločitvam."

PISMO DRUŠTVA DESKA

Problemi, ki bi jim moralo ministrstvo posvetiti več pozornosti, so predvsem:

1. prevelika raba pesticidov in umetnih gnojil v kmetijstvu,
2. ozavestiti prebivalstvo o nevarnostih kemikalij in o zdravi prehrani,
3. učinkovita okoljska inšpekcija,
4. boljše sodelovanje med različnimi ministrstvi oz. javnimi službami, katerih področja se prekrivajo.

Rešitve, ki jih predlagamo:

1.
  - a) ozaveščanje najprej vašega lastnega kadra o nevarnosti kemikalij v kmetijstvu (seminarji, delovna gradiva) in selekcija kadra (naj delo opravlja tisti, ki je zagnan in sposoben). Predlagamo, da zares začnete delati kot enoten tim. Če menite, da je dobro za vzdušje v delovni skupini, organizirajte skupni piknik, druženje, telesno sprostitve med delom ipd., da se spodbudita motivacija in dobra volja;
  - b) prepoved vseh pesticidov, ki so žmožno oz. verjetno kancerogeni;
  - c) ozaveščanje kmetov o škodljivosti pesticidov za njihovo zdravje in zdravje njihove zemlje (predavanja, zloženke, ki naj jih dobijo vsi, oddaje na TV in radiu itd.);
  - č) pogostejše in natančnejše spremljanje ostankov pesticidov v tleh in podtalnici ter objava izsledkov v večjih medijih;
  - d) podpora uvajanju tradicionalnih in odpornih sort;
  - e) izobraževanje o naravnem zatiranju bolezni in škodljivcev (naravni pripravki, naravni sovražniki škodljivcev ipd.);
  - f) spodbujanje ekološkega kmetijstva (poenostavitev birokratskih poročil za subvencije, povečanje subvencij);

2. ponatis biltena *Vzemite manj, imejte več* v tolikšni nakladi, da ga dobijo vsa gospodinjstva v Sloveniji, vse knjižnice in osnovne šole;

3.
  - a) povečanje pristojnosti inšpektorjev, da lahko npr. izdajo račun za prekršek na kraju samem;
  - b) večje kazni za kršitelje;
  - c) povečanje števila inšpektorjev in izboljšanje njihove opremljenosti;
  - č) boljše sodelovanje s policijo, sodišči in davkarji;
4.
  - a) boljše sodelovanje med Ministrstvom RS za okolje in prostor, Ministrstvom RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom RS za zdravje, Kmetijsko-gozdarsko zbornico, Ministrstvom RS za notranje zadeve in Davčno upravo RS;
  - b) tudi sami lahko izvedete kakšno konkretno ekološko akcijo;
  - c) vprašajte, kar vas zanima, in razčistite med seboj vse nejasnosti;
  - č) poskušajte razumeti sogovornika in ga poslušajte do konca;
  - d) ne bodite prehitre jeze in zamerljivi;
  - e) priredite koristno družabno srečanje (npr. ekološki piknik); sredstev za to ni treba veliko, predlagamo tudi več komunikacije z drugimi (kar smo navsezadnje vsi državljani) na tem področju, predvsem z nevladnimi ekološkimi društvi in zavodi ter ekološkimi podjetji.

Ker je težava predvsem pomanjkanje denarja, predlagamo, da se ne zanaša na državna sredstva (državni mlini meljejo počasi), ampak da se poskuša najti denar pri sponzorjih, seveda tudi skladih EU in na razpisih. Veliko dela se da opraviti tudi prostovoljno. Menimo, da bi se veliko ljudi udeležilo dobro organiziranih akcij. Predlagamo tudi, da se akcije revitaliziranja narave in ozaveščanja ljudi lotimo vsi skupaj takoj, ker pijemo to, kar polijemo!

Veliko dobrega sodelovanja, uspehov, zdrave hrane in lep dan vam želi

Aleš Praprotnik, predsednik društva AŠKD DESKA, Lesce

Osnovni povzetki udeležencev 2. dela Civilne tribune v Državnem svetu 18. Oktobra "Vloga in pomen reke Save v slovenskem prostoru " poleg odgovora Marka Starmana pa so bili:

ALEŠ SMREKAR:

Zavedati se je potrebno, da ima Ljubljana danes še vedno zelo kakovosten vodni vir in vse analize kažejo na to, da ga bo uspela ohraniti, če bo pač pametno ravnala s prostorom.

MARJAN ŽMAUC:

Sem pooblaščenec zaselka Piškovca v okviru Krajevne skupnosti Zasip Občine Bled. Edino možnost, ki jo mi vidimo, je naša prelokacija. Ne more pa to urejati subjekt, ki se imenuje gospodarska družba s statusom d.o.o.. Naša lastnina in posest je z ustavo zajamčena kategorija, ki se jo lahko loti oziroma jo omeji ali celo odvzame samo država na ustrezen način in po ustreznem postopku.

JOŽE ŠTIRN:

Moje prepričanje je, da zajezitev Save Dolinke tudi v primeru nacionalnega interesa, kakršnega koli, ne pride v poštev. S tem bi se odrekli kakšnih pet kilometrov samoočiščevalnega potenciala te reke.

META POLŽ:

Pri rečnih pregradah se v svetu uporablja nek naravovarstven ukrep To so ribji prehodi. Naša moralna obveza je to narediti. Kolikor se da sanirati obstoječe stanje, narediti preko obstoječih hidroelektrarn prehode, kakršne koli pač in ti prehodi bodo omogočali ohranjanje biodiverzitete, omogočali ohranjanje populacij sladkovodnih rib.

EMIL GLAVIČ:

Lansko leto je začela veljati strategija prostorskega razvoja Slovenije. Ker ste predstavniki iz MOP-a tudi tukaj, bi vas pozval, da se vendar enkrat začne reševati tudi problem reke Krke. Reka Krka postaja kanal.

IVANA KOMIC:

Glavni ozdravitelj je narava. Zato moramo čuvati naravo in vedno moramo imeti v ospredju človeka kot ljudsko bitje. Razumeti moramo pojem celote, gospodarske, socialne in okoljske sestavine blaginje. Upam, da bomo imeli toliko modrosti, da bomo to znali uravnotežiti.

JOŽE GORENC:

Sem predstavnik Zveze strojnih inženirjev. Mi smo že pred leti dali predlog za projektno nalogo z zasnovo in reševanjem infrastrukturnih problemov celotnega Posavja. Žal je Holding odgovoril, da pač nimamo skupnih interesov. Civilna družba ni konkurent gospodarstvu, ampak je neka dopolnitev pri iskanju najboljših rešitev. Če bi bila marsikakšna stvar javno predskutirana, bi bile rešitve boljše od tistih, ki jih imamo, a jih moramo potem nenehno sanirati.

KOMENTARJI O NAŠI JAVNI TRIBUNI

Na spletni strani Zavoda za prostorsko kulturo Ljubljana sta se pojavila dva komentarja o naši Javni tribuni. Menimo, da lahko oba komentarja zanimata naše bralce, posebej zato, ker sta si izrazito nasprotujoča.

Osnovne misli prvega komentarja:

"Tudi sam sem pristaš individualizma in ne čredništva ali klanovstva, tako značilnega za naše okolje in arhitekturno sceno. Realizacija individualnosti je v tem kontekstu samomorilska in edini način za doseganje osebne avtonomije brez lastne škode je način, ki ga zagovarja urednik Javne tribune Okolje & prostor. Sprijazniti se je treba z dejstvom, da živimo bolj v času družbe nadzora kot družbe spektakla, pri čemer že slednja nekaterim še vedno povzroča nerazumljiv strah in dezorientacijo. Esenca arhitektovega delovanja, kot jo razumem, je v individualnosti; karizma in moralni kapital pa sta stvar osebne izgradnje na daljši rok. Na drugi strani je ekonomska in politična moč bila in vedno bo v rokah drugih. Zato imamo na razpolago le svojo osebo, ki je iz omenjene perspektive zgolj medij za produkcijo argumentov in kritike. Inštitucije, s katerimi razpolagamo, so bolj nujnost ali pa nepotreben ostanek preteklih situacij. **Visoka stopnja avtonomije posameznikov in vitalna rast kritične mase individualistov se gradi z medsebojnim dopolnjevanjem v naključni skupnosti in z ustvarjanjem možnosti za njeno delovanje.*** Odziv na družbo nadzora je že prisoten. Odslikuje se v občasnem subverzivnem delovanju (anonimnih) posameznikov, ki si tako zagotavljajo svojo svobodo."

* Stavki, ki najustrezneje izraža namen Javne tribune, je v polkrepko pisavo postavilo naše uredništvo.

Osnovne misli drugega komentarja:

"Arhitekti sočasno ugotavljajo, da lucidnost ni dobrina, ki je razporejena

med prebivalstvom glede na starost, in se hkrati zanesenjaško poučujejo o bistvu demokracije, ki da je doma v vsakem od nas ne glede na ime in priimek. Simptomatično je, da je "skriti" urednik nove priloge biltena Okolje & prostor objavil svoj uvodnik kot dokaz o tem, da je dialog stekel in da mu je po novem z rožicami postlano celo v državnem biltenu. Bilo bi zanimivo vedeti, koliko razmišljajočih bralcev je zadnje tri biltene z novo sredico prebralo in kaj pravijo. Še posebno, če so čisto slučajno tudi dejavni v praksi in od blizu spremljajo demokratično sprejemanje odločitev v okviru resornega ministrstva. Ste pozabili, kako je minister nameraval plasirati novi zakon? Vam je všeč, ko vas takle bilten vabi, da opozorite ministrstvo, čemu naj posveti več pozornosti? Če ne veste, na kaj namigujeta prejšnji vprašanji, ste na dobri poti, da prevzamete pomembnejšo vlogo v novi prostorskodružbeni stvarnosti."

Seveda prepuščamo presojo obeh komentarjev vam, spoštovani bralci, in želimo, da si ogledate še vabilo, ki sledi.

Uredništvo Javne tribune

VABILO:

Vabimo civilno družbo, nevladne organizacije in posamezne neodvisne raziskovalce, da predlagajo, kateri so tisti problemi, ki bi jim moralo ministrstvo posvetiti več pozornosti, ali pa posredujejo svoj predlog za rešitev problema na področju, ki ga obravnava ministrstvo.

Prispevki naj bodo dolgi med 2000 in 2500 znakov (približno pol do tričetrt tipkane strani). Poslani naj bodo po elektronski pošti na naslov:

milena.janezic@gov.si ali

mburger@volja.net

z oznako v okenčku "zadeva" :

PRISPEVEK ZA JAVNO TRIBUNO

Prispevki so lahko podpisani ali pa nepodpisani, ta oblika javne tribune je predvsem namenjena predlogu, stvari, zahtevi, objektu, rešitvi problema, šele na drugem mestu je avtor; takrat pa seveda pričakujemo polno ime in naslov.